

Espoo - koulutusmyönteinen kaupunki?

Leikkaukset heikentävät lasten ja nuorten mahdollisuutta oppia

Espoo-tarinassa todetaan, että Espoo on vastuullinen ja inhimillinen edelläkävijäkaupunki, jossa kaikkien on hyvä oppia. Talousarvioon suunnitellut suomenkieliseen opetukseen kohdistettavat leikkaukset eivät tue tätä visiota. Oppilaskohtainen opetukseen kohdennettava määräraha vähenee vuosi vuodelta, koska sisäiset kulut ovat jo noin 40 % budjetin loppusummasta. Opetustoimen perustehtävä on tuottaa laadukkaat opetuspalvelut. Tämä toteutetaan opettamalla ja oppimalla, ei lisäämällä kaupungin sisäisten liikelaitosten voittoja!

Talousarviovalmistelussa esitetään 4,81 miljoonan leikkausta opetuksen budjettiin. Kun tähän lisätään valtion myöntämän POP- ja tasa-arvorahan (3,3 milj.) poistuminen vuodesta 2016 alkaen, on leikkaus yli 8 miljoonaa euroa. Keinoina on esitetty esimerkiksi 5% tuntikehysleikkausta sekä peruskouluun että lukioon, ja perusopetukseen lisäksi erityisopetuksen jakotuntien ja Espoon koulutuskaupunkimainetta ylläpitäneiden Espoo-tuntien poistamista. Nämä toimenpiteet eivät kata edes POP- ja tasa-arvorahojen poistumista. Tämän seurauksena on väistämättä ryhmäkokojen kasvu ja opetuksen merkittävä supistaminen. Espoon ja Kauniaisten opettajien ammattiyhdistys haluaa kiinnittää lautakunnan huomion myös seuraaviin asioihin:

- a. Espoon kaupungin väkiluku kasvaa. Uusia oppilaita on tullut lähes 800 kahden viimeisen vuoden aikana. Tähän ei ole tullut lisärahoitusta vaan se rahoitetaan budjetin sisäisin kiristyksin (3,7 milj.). Tämän lisäksi alaikäisille turvapaikanhakijoille on järjestettävä opetus. Valtio maksaa alaikäisistä turvapaikanhakijoista avustusta 20.9.2015 tilanteen mukaisesti. Tuloutetaanko tästä mitään opetuksen budjettiin vai maksetaanko tämä kaikki opetuksen budjetin sisältä? Entä miten hoidetaan 20.9.2015 jälkeen tulevien oppilaiden opetuksen rahoitus?
- b. POP- ja tasa-arvorahat poistuvat v. 2016 alusta. Toisin kuin eräissä suurissa kunnissa Espoossa ei ole suunniteltu niiden korvaamista millään tavalla. Hankerahoitukset, joita Espoo saa, eivät kohdistu ryhmäkokoisiin eivätkä opettajien lukumäärään vaan opetussuunnitelmauudistuksen vaatimiin opettajien täydennyskoulutuksiin. Hankkeet ovat sinänsä tarpeellisia opetuksen ja oppimisen kehittämiseksi. Ne eivät kuitenkaan korvaa opetuksen leikkauksista aiheutuvia seurauksia. Jo suurenevat ryhmäkoot ja muut resurssileikkaukset (mm. avustajaresurssi) ajavat opettajat jaksamisensa ääri rajoille. Samanaikaisesti uuden opetussuunnitelman perusteiden toteuttaminen ja erillisrahoituksella kustannettavat hankkeet lisäävät opettajien työmäärää ja työn kokonaiskuormitusta. Uusiin opetussuunnitelmiin ladatut vaatimukset oppimisen ja opetuksen uudistamisesta uhkaavat jäädä toteutumatta. Vaikka koulut henkilöstöineen ovat uudistuksiin ja työhönsä sitoutuneita, taloudelliset realiteetit vaarantavat laadukkaan opetuksen toteutumisen.
- c. Kiristyvässä taloustilanteessa opetustoimen budjetti näyttää olevan aina maksajan roolissa. Esimerkiksi Espoon aikuislukio ja Espoon työväenopiston suomenkielinen puoli siirtyivät OMNIAan 1.1.2015 alkaen. Toimintaan varatut rahat siirtyivät heidän mukanaan. Vastaavasti OMNIAan kuraattorit siirtyivät Espoon kaupungin palvelukseen oppilas- ja opiskelijahuoltolain perusteella 1.8.2015. Nämä palkkakulut on tarkoitus kattaa sopeuttamalla Espoon opetustoimen budjettia eli leikkaamalla opetusta. Tällainen toimintatapa ei ole oikeudenmukainen.
- d. Opetukseen kohdistuu myös piiloleikkauksia. Esimerkiksi tulkkipalveluihin varatut rahat eivät monessa koulussa tule riittämään vaan ylimenevä osa katetaan koulujen budjetista.

Rajut opetukseen kohdistuvat leikkaukset heikentävät vääjäämättä jokaisen espoolaisen oppilaan ja opiskelijan saaman opetuksen määrää ja vaarantavat sen laadun. Lisäksi voidaan olettaa, että ne lisäävät kalleimman opetusmuodon, erityisopetuksen, tarvetta. Tämä vaarantaa edelleen jatko-opintokelpoisuuden ja lisää syrjäytymisvaarassa olevien nuorten määrää. Onko Espoolla varaa tähän?

Heli Haaro
Puheenjohtaja, EKOAY

Matti Kangasniemi
Sihteeri, EKOAY